

(ร่าง) พระราชบัญญัติจดหมายเหตุแห่งชาติ พ.ศ.¹

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 มาตรา 31 มาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 37 มาตรา 39 มาตรา 48 มาตรา 50 และมาตรา 58 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจดหมายเหตุแห่งชาติ พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“**จดหมายเหตุแห่งชาติ**” หมายความว่า เอกสารต้นฉบับหรือสำเนาซึ่งได้รับการประเมินจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติว่ามีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของชาติ ควรรักษาไว้เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินและต้องจัดเก็บไว้ในหอจดหมายเหตุแห่งชาติเพื่อการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และเผยแพร่

“**จดหมายเหตุ**” หมายความว่า เอกสารต้นฉบับหรือสำเนาไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ซึ่งได้รับการประเมินจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติว่ามีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ สมควรจัดเก็บไว้ในหอจดหมายเหตุเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย

“**เอกสาร**” หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ภาพ แสง เสียง ผังหรือแผนแบบอย่างอื่น ไม่ว่าจะเขียนด้วยวิธีเขียน วาด พิมพ์ ถ่ายภาพ บันทึก วิธทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีอื่นใดอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

“**เอกสารราชการ**” หมายความว่า เอกสารซึ่งอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือ รับรองในหน้าที่ และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้นๆ ที่เจ้าพนักงานรับรองในหน้าที่และข้อมูลข่าวสารของราชการตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

“**หน่วยงานของรัฐ**” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการ ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการ สังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“**นักจดหมายเหตุ**” หมายความว่า บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามหลักวิชาการจดหมายเหตุ

“**หอจดหมายเหตุแห่งชาติ**” หมายความว่า หอจดหมายเหตุในสังกัดกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรมซึ่งเป็นสถานที่เก็บรักษาจดหมายเหตุแห่งชาติ

“**หอจดหมายเหตุ**” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นใดที่มีระบบการดำเนินงานตามหลักวิชาการจดหมายเหตุของหน่วยงานนั้นในลักษณะงานจดหมายเหตุเช่นเดียวกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ และหอจดหมายเหตุที่คณะกรรมการจดหมายเหตุแห่งชาติรับรองตามมาตรฐานที่กำหนด

“**ทำซ้ำ**” หมายความว่า ทำสำเนา ทำแม่พิมพ์ บันทึกภาพ บันทึกเสียง หรือบันทึกทั้งภาพและเสียง จากต้นฉบับหรือสำเนาไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน และให้หมายรวมถึงคัดลอก เลียนแบบ ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดๆ

“**คณะกรรมการ**” หมายความว่า คณะกรรมการจดหมายเหตุแห่งชาติ

“**กองทุน**” หมายความว่า กองทุนจดหมายเหตุแห่งชาติ

“**คณะกรรมการกองทุน**” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนจดหมายเหตุแห่งชาติ

1 ต้นฉบับจาก <http://www.lawamendment.go.th/ow.asp?ID=7699> สืบค้น 10 ต.ค. 2552

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ หรือ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมศิลปากร

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่น เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1 การบริหารจัดการเอกสารราชการ

มาตรา 5 ให้หน่วยงานของรัฐจัดเก็บเอกสารราชการที่อยู่ในระหว่างการใช้งาน หรือจำเป็นต้องเก็บรักษาให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์สามารถตรวจสอบอ้างอิงได้ และจัดทำตารางกำหนดอายุและการทำลายเอกสารราชการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้มีนายทะเบียนจดหมายเหตุเพื่อทำหน้าที่เสมือนนักจดหมายเหตุประจำหน่วยงานนั้น

มาตรา 6 ให้หน่วยงานของรัฐสำรวจเอกสารอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หากพบว่าเอกสารราชการใดครบอายุการเก็บรักษาตามตารางกำหนดอายุเอกสารและได้ ผ่านการประเมินคุณค่าเอกสารแล้วว่าเป็นจดหมายเหตุแห่งชาติหรือจดหมายเหตุ แล้วแต่กรณีต้องส่งมอบเอกสารดังกล่าวซึ่งเป็นจดหมายเหตุแห่งชาติหรือ จดหมายเหตุแล้วแต่กรณี ให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติ หรือหอจดหมายเหตุของหน่วยงานนั้น เว้นแต่หน่วยงานของรัฐนั้นจะได้ทำความตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ หรือมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการส่งมอบตามความในวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 7 หน่วยงานของรัฐจะทำลายเอกสารราชการที่อยู่ในความครอบครองไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการ

ในกรณีที่ผู้อำนวยการไม่อนุญาตให้ทำลายเอกสารราชการตามวรรคหนึ่ง หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ครอบครองเอกสารดังกล่าวต้องส่งมอบเอกสารให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติเพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และดำเนินการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 2 การบริหารเอกสารที่อยู่ในความครอบครองของบุคคล

มาตรา 8 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการสำรวจจดหมายเหตุแห่งชาติที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคล

หลักเกณฑ์ และวิธีการสำรวจให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 9 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามมาตรา 8 แล้วและหอจดหมายเหตุแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นเอกสารราชการที่เป็น จดหมายเหตุแห่งชาติซึ่งอยู่ในความครอบครองของบุคคลให้ส่งเก็บในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

มาตรา 10 ในกรณีที่จดหมายเหตุแห่งชาติใดอยู่ในความครอบครองของบุคคลหรือนิติบุคคลใด ไม่ว่าจะอยู่ภายในประเทศหรือต่างประเทศ หากคณะกรรมการเห็นสมควรสงวนหรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ ให้กรมศิลปากรมีอำนาจจัดซื้อ

หมวด 3 การคุ้มครองจดหมายเหตุแห่งชาติและจดหมายเหตุ

มาตรา 11 เอกสารที่ได้รับการประเมินตามหลักวิชาการจดหมายเหตุจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ให้ถือว่าเป็นเอกสารที่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 12 หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา องค์กร รัฐวิสาหกิจ บุคคลและนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองจดหมายเหตุ ต้องส่งบัญชี รายการเอกสารที่มีลักษณะเป็นจดหมายเหตุให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย

มาตรา 13 ห้ามมิให้ผู้ใดทำสำเนาด้วยวิธีการใดๆ ซึ่งจดหมายเหตุแห่งชาติที่เก็บรักษาในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการหรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

การอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 14 ห้ามมิให้ผู้ใดส่งหรือนำจดหมายเหตุแห่งชาติออกจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ

มาตรา 15 ห้ามผู้ใดเอาไป ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งจดหมายเหตุแห่งชาติ

มาตรา 16 ห้ามมิให้ผู้ใดส่งหรือนำจดหมายเหตุแห่งชาติออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

มาตรา 17 ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ ขาย จำหน่าย หรือรับไว้ด้วยประการใดๆ ซึ่งจดหมายเหตุแห่งชาติและครอบครองไว้เป็นของตนเอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมศิลปากร

หมวด 4 จดหมายเหตุแห่งชาติและจดหมายเหตุที่เป็นข้อมูลข่าวสารลับ

มาตรา 18 การดำเนินการเกี่ยวกับจดหมายเหตุแห่งชาติและจดหมายเหตุที่เป็นข้อมูลข่าวสารลับให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดทำตารางกำหนดอายุจดหมายเหตุแห่งชาติและจดหมายเหตุ ที่เป็นข้อมูลข่าวสารลับ เพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาไว้ในการใช้สอย การขอขยายเวลาในการเปิดเผย การส่งมอบให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติ หรือการทำลาย

มาตรา 19 จดหมายเหตุที่เป็นข้อมูลข่าวสารลับที่หน่วยงานของรัฐประสงค์จะทำลาย จะต้องส่งบัญชีให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติพิจารณาคุณค่าทางจดหมายเหตุ การศึกษา ค้นคว้า วิจัย

หากหอจดหมายเหตุแห่งชาติพิจารณาเห็นว่าเป็นจดหมายเหตุแห่งชาติ ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบจดหมายเหตุแห่งชาติที่เป็นข้อมูลข่าวสารลับนั้นให้ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

หมวด 5 การบริการจดหมายเหตุแห่งชาติ

มาตรา 20 ผู้ที่ประสงค์จะขอใช้บริการจดหมายเหตุแห่งชาติ เพื่อศึกษา ค้นคว้า วิจัย หรือเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 21 การทำสำเนาจดหมายเหตุแห่งชาติที่ขอใช้บริการตามมาตรา 20 หรือเพื่อการอื่นใด ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 22 การให้บริการจดหมายเหตุตามมาตรา 20 และมาตรา 21 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 23 ผู้ขอใช้บริการต้องเสียค่าทำสำเนา รวมทั้งค่าบริการตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 6 หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

มาตรา 24 หอจดหมายเหตุแห่งชาติจะจัดตั้งขึ้น ณ ที่ใดหรือจะให้สถานที่ใดเป็นหอจดหมายเหตุแห่งชาติ รวมทั้งการยุบเลิกหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 25 ให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ติดตาม รวบรวม รับมอบจดหมายเหตุแห่งชาติจากหน่วยงานของรัฐ องค์กร รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา บุคคลและนิติบุคคล

(2) ประเมินคุณค่าเอกสาร

(3) จัดหมวดหมู่และจัดทำเครื่องมือช่วยค้นคว้า

(4) อนุรักษ์จดหมายเหตุ

(5) ให้บริการประชาชนเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย

(6) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

(7) บันทึกเหตุการณ์สำคัญของประเทศ

(8) ให้คำปรึกษา แนะนำ วิชาการบริหารเอกสารและจดหมายเหตุแห่งชาติ

(9) กำกับ ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินการจัดตั้งหอจดหมายเหตุ การบริหารจัดการเอกสารและจดหมายเหตุ

(10) เป็นศูนย์ข้อมูลและศูนย์ประสานงานจดหมายเหตุแห่งชาติและจดหมายเหตุทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(11) ฝึกอบรมวิชาการจดหมายเหตุแก่บุคลากรของหน่วยงานของรัฐ องค์กร รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา บุคคลและนิติบุคคล

(12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด 7 หอจดหมายเหตุ

มาตรา 26 หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันการศึกษาประสงค์ที่จะจัดตั้งหอจดหมายเหตุ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ มาตรฐาน วิธีการ เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 27 หอจดหมายเหตุที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานของเอกชนให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ มาตรฐาน วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 28 ให้หोजดหมายเหตุที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 26 และมาตรา 27 เป็นเครือข่ายและศูนย์ประสานงานจดหมายเหตุกับ
หोजดหมายเหตุแห่งชาติ

หมวด 8 คณะกรรมการจดหมายเหตุแห่งชาติ

มาตรา 29 ให้มีคณะกรรมการจดหมายเหตุแห่งชาติ ประกอบด้วย

(1) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีให้กำกับดูแลงานของกระทรวงวัฒนธรรมเป็น
ประธานกรรมการ

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นรองประธานกรรมการ

(3) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวง
มหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการพระราชวัง อัยการสูงสุด
เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นกรรมการ

(4) ผู้แทนหोजดหมายเหตุจากหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา องค์กรและรัฐวิสาหกิจ บุคคลและนิติบุคคล และผู้แทนสมาคม
จดหมายเหตุ จำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

(5) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินแปดคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ รองอธิบดีกรมศิลปากร เป็นกรรมการและผู้ช่วย
เลขานุการ

มาตรา 30 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 29 (5) ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(1) มีสัญชาติไทย

(2) อายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปีบริบูรณ์

(3) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(4) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญด้านวิชาการบริหารเอกสาร และจดหมายเหตุ ด้านภาษาและหนังสือและ
ด้านอนุรักษ์จากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถแล้ว

(5) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีคุณธรรม จริยธรรม และสถานภาพเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม

(6) เป็นผู้มีความสนใจและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ ปกป้อง คุ้มครอง สืบทอด และสืบสาน จดหมายเหตุแห่งชาติและ
จดหมายเหตุ

(7) สามารถอุทิศเวลาให้แก่งานของกรมศิลปากรได้อย่างเต็มที่

(8) ไม่เป็นผู้ต้องตำแหน่งทางการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกพรรคการเมือง

(9) ไม่เป็นผู้ประกอบการค้าหรือมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในการค้าหนังสือเก่า เอกสารโบราณ

มาตรา 31 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบ เงื่อนไข หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าจดหมายเหตุ และเพื่อปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กร รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา บุคคลและนิติบุคคล เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระ
ราชบัญญัตินี้ และการดำเนินการทางวิชาการจดหมายเหตุตามที่ได้รับคำขอ

(3) เสนอแนะ ให้ความเห็น หรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรี ในการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบ กำหนดนโยบายเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยจตหมายเหตุแห่งชาติ

- (4) กำหนดระเบียบการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์และการบริหารกองทุน
- (5) ดำเนินการในเรื่องอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย
- (6) ให้คำแนะนำ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานด้านจตหมายเหตุรวมทั้ง ให้การรับรองฐานะของจตหมายเหตุ
- (7) พิจารณาและเสนอนโยบายและแผนการบริหารงานจตหมายเหตุแห่งชาติ
- (8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 32 ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 29 (5) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งว่าง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 31 วรรคหนึ่ง อาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

มาตรา 33 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ตามมาตรา 31 วรรคหนึ่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถหรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 34 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธาน ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นการส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมพิจารณา และออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น

มาตรา 35 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษา ค้นคว้า วิจัย หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา 33 มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา 36 ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารและหลักฐาน หรือวัตถุอื่นใดมาประกอบการพิจารณาได้

หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา องค์กร รัฐวิสาหกิจ บุคคลและนิติบุคคล ต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเข้าตรวจสอบจตหมายเหตุแห่งชาติที่อาจอยู่ในความครอบครองได้ไม่ว่าจะเป็นเอกสารลับหรือไม่ก็ตาม

หมวด 9 กองทุนจดหมายเหตุแห่งชาติ

มาตรา 37 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนจดหมายเหตุแห่งชาติ” ในกรมศิลปากร มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจการจดหมายเหตุ

มาตรา 38 กองทุนจดหมายเหตุแห่งชาติ ประกอบด้วย

- (1) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
 - (2) เงินค่าบริการ เงินค่าใช้จ่ายหรือเงินที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้
 - (3) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
 - (4) เงิน ดอกเบี้ย หรือ ผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน
 - (5) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน
 - (6) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์กรต่างประเทศ
- เงินหรือทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา 39 ผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กองทุนมีสิทธินำไปลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้ หรือได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับเงินหรือทรัพย์สินที่บริจาคแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในประมวลรัษฎากร

มาตรา 40 การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์และ การบริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด 10 พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 41 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) เข้าไปในหอจดหมายเหตุเพื่อตรวจดูว่ามีจดหมายเหตุแห่งชาติอยู่ในความครอบครองหรือไม่
- (2) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เพื่อตรวจค้นเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการชุกซ่อนหรือเก็บรักษาจดหมายเหตุแห่งชาติ หรือได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยการกระทำความผิด ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนีหรือจดหมายเหตุแห่งชาติจะถูกชุกซ่อน ทำลาย เคลื่อนย้าย หรือ ทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม
- (3) ตรวจค้นบุคคลหรือยานพาหนะใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีจดหมายเหตุแห่งชาติชุกซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- (4) เข้าไปยึดหรืออายัดจดหมายเหตุแห่งชาติที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีเหตุอันควร เชื่อว่าเป็นจดหมายเหตุแห่งชาติที่ได้มาจากกรณีดังกล่าวใน (1) (2) และ (3) เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ จดหมายเหตุแห่งชาติดังกล่าวจะถูกโยกย้าย ชุกซ่อน ทำลาย หรือ ทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

การตรวจ ยึด หรือ อายัดตามความใน (4) ของวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ระหว่าง พระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือระหว่างเวลาทำการ และเมื่อดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นต่อไปก็ได้ และเมื่อดำเนินการตรวจยึดหรืออายัดแล้ว ในเขตกรุงเทพมหานครให้รายงานต่ออธิบดี เขตจังหวัดอื่นให้รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

การตรวจยึดหรืออายัดตามความในวรรคสองในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน หรือ ฉุกเฉินให้กระทำได้แม้ในเวลากลางคืน โดยให้นำความในวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การใช้อำนาจตาม (2) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดและแสดงความบริสุทธิ์ก่อนการเข้าค้น

และรายงานเหตุผลของการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป และบันทึกเหตุอันควรสงสัยตามสมควร และเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้เป็นหนังสือให้ไว้แก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือสถานที่ค้น หากไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นส่งมอบสำเนาหนังสือนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้ หากเป็นการเข้าค้นในเวลากลางคืนภายหลังพระอาทิตย์ตก พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นต้องเป็นข้าราชการตำแหน่ง ตั้งแต่ระดับ 7 ขึ้นไป

มาตรา 42 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้เกี่ยวข้องในหอ จดหมายเหตุ เคหสถาน สถานที่ บุคคล และให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครอง หรือผู้เกี่ยวข้องดังกล่าวอำนวยความสะดวกตามสมควร บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 43 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 44 เจ้าของหรือผู้ครอบครองเอกสารที่หอจดหมายเหตุแห่งชาติจำเป็นต้องใช้เพื่อการบันทึกเหตุการณ์สำคัญของชาติ เมื่อได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการต้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้เอกสารดังกล่าว

หมวด 11 บทกำหนดโทษ

มาตรา 45 ผู้ใดทำเอกสารปลอมจดหมายเหตุแห่งชาติหรือจดหมายเหตุขึ้นทั้งฉบับ หรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เต็ม หรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดในจดหมายเหตุแห่งชาติหรือจดหมายเหตุ หรือประทับตราปลอมด้วยวิธีการใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 46 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ออกตามมาตรา 13 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 47 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 14 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 48 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 15 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 49 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 16 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 50 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 17 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 51 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังไม่ได้จัดทำตารางกำหนดอายุเอกสารตามมาตรา 5 ให้หน่วยงานของรัฐสำรวจเอกสารที่มีอายุเกินยี่สิบปีและจัดทำบัญชีพร้อมส่งมอบเอกสารให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติไว้ก่อน จนกว่าคณะกรรมการจะได้จัดทำหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการเก็บรักษา และการจัดทำตารางกำหนดอายุเอกสาร